

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/33/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123242883
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:4123242883.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobkyne Slovenská republika, za ktorú koná Krajská prokuratúra v Trenčíne, so sídlom Trenčín, Legionárska 7158/5, IČO: 35 629 045, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., D. XXX/XX, o zaplatenie 24 233,- eur, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 19. septembra 2024, č.k. 30C/21/2024-70, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e:

1. Rozsudkom zo dňa 19. septembra 2024, č.k. 30C/21/2024-70 súd prvej inštancie uložil žalovanej zaplatiť zaplatiť Slovenskej republike, zastúpenej Okresným úradom Trenčín sumu 24 233,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalovaná bola trestným rozkazom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 1T/3/2022 zo dňa 09.02.2022 uznaná vinnou zo spáchania prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 23.02.2022. Z predloženej obžaloby prokurátora, na základe ktorej bol vydaný trestný rozkaz, súd zistil, že žalovaná bola uznaná vinnou zo spáchania vyššie uvedeného trestného činu na skutkovom základe, že od 08.10.2018 do 30.06.2021 v Partizánskom a na iných rôznych miestach sústavou činnosťou za účelom dosiahnutia zisku samostatne vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť poskytovala telefonicky zo svojho telefónneho čísla uvedeného na jej profile na sociálnej sieti služby osobného charakteru, a to veštenie, prácu s čakrami a predaj talizmanov, čím získala prospech najmenej 24 233,- eur, pričom túto činnosť vykonávala bez živnostenského oprávnenia v rozpore so zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že dospel k záveru, že žalovaná získala majetkový prospech (bezdôvodné obohatenie) z trestnej činnosti neoprávneného podnikania, a to vo výške najmenej 24 233,- eur, ako to bolo preukázané právoplatným trestným rozkazom. Súd k námietke žalovanej o potrebe zistenia osôb, na úkor ktorých došlo k bezdôvodnému obohateniu, konštatoval, že v tomto prípade pri výške bezdôvodného obohatenia a dlhom časovom období, za ktoré k bezdôvodnému obohateniu došlo, nemožno presne zistiť, voči ktorým osobám k bezdôvodnému obohateniu došlo (napríklad, ak aj boli peniaze za poskytnuté služby uhradené z účtu nejakej osoby, neznamená to, že tejto osobe boli aj služby poskytnuté). Zdôrazňoval účel inštitútu, ktorý slúži hlavne k tomu, aby bezdôvodné obohatenie nezostalo tomu, kto sa obohatil -páchateľovi trestného činu. V prípade ponechania bezdôvodného obohatenia žalovanej by štát schvaľoval ponechanie majetkového prospechu z trestnej činnosti, čo je v priamom rozpore so zásadami trestného práva. Neobstojí ani argumentácia žalovanej, že jej nebol uložený peňažný trest alebo trest prepadnutia veci. Pri posudzovaní, komu má byť vydané bezdôvodné

obohatenie, súd vychádzal z § 456 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že štátu patrí právo na vydanie tohto obohatenia, lebo nie je možné určiť konkrétnych poškodených, na úkor ktorých sa žalovaná obohatila. Je podľa názoru súdu potrebné vydať bezdôvodné obohatenie štátu aj v prípade, ak by bolo niektoré osoby (poškodených) možné dohľadať, pretože štát v tomto prípade nezastupuje pôvodného oprávneného z bezdôvodného obohatenia (poškodených), plní skôr funkciu akéhosi náhradníka, ktorý však sám má povinnosť vydať predmet bezdôvodného obohatenia pôvodne oprávnenému subjektu, ak sa ho neskôr podarí preukázateľne identifikovať. Súd tiež skúmal námietky žalovanej týkajúce sa výšky bezdôvodného obohatenia; tieto považoval za nedôvodné, keďže výška prospechu bola stanovená trestným konaním a nebola spochybnená v riadnom opravnom prostriedku. Posudzoval aj otázku premlčania nároku. Podľa jeho názoru sa žalobkyňa o bezdôvodnom obohatení zo strany žalovanej dozvedela až právoplatnosťou trestného rozkazu, pretože až nadobudnutím právoplatnosti tohto rozhodnutia bola žalovaná uznaná vinnou zo spáchania trestného činu, v dôsledku ktorého nadobudla majetkový prospech. Subjektívna premlčacia doba teda začala plynúť dňa 24.02.2022 (nasledujúci deň po právoplatnosti trestného rozkazu). Keďže je subjektívna premlčacia doba dvojročná, uplynie dňa 24.02.2024. Žalobkyňa podala žalobu dňa 22.12.2023, teda počas plynutia subjektívnej premlčacej doby. Podľa názoru súdu objektívna premlčacia doba začala plynúť 30. júna 2021, pretože pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt, ktorý tvorí jeden celok, ako v tomto prípade (majetkový prospech získaný z jedného trestného činu), objektívna premlčacia doba začína plynúť až po skončení bezdôvodného obohacovania sa. Keďže je objektívna premlčacia doba trojročná, uplynie dňa 30.06.2024 a žalobkyňa podala žalobu počas plynutia objektívnej premlčacej doby. Citoval zákonné ustanovenia § 451 ods. 2, § 456, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 93 ods. 1 písm. a/, § 193 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku vo veci samej podala žalovaná včas odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala nedostatočne zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Namietla, že rozsudok súdu prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že jej nebol uložený peňažný trest ani trest prepadnutia veci, ktoré by mohli viesť k náhrade škody poškodeným. V odsudzujúcom rozsudku v trestnom konaní poškodený „štát“ nebol odkázaný na náhradu spôsobenej škody v civilnom sporovom konaní. Uviedla, že žalobkyňa sa od nej domáha plnenia, ktoré malo byť predmetom trestného konania, nakoľko v tomto trestnom konaní bol hájený záujem chránený štátom a nie záujem konkrétnej fyzickej osoby. Poukazovala, že bezdôvodné obohatenie je potrebné preukázať konkrétne, pričom tvrdila, že nie je možné jednoznačne identifikovať osoby, na úkor ktorých by malo k bezdôvodnému obohateniu dôjsť, a preto podľa jej názoru jej nemala byť uložená povinnosť vydať štátu bezdôvodné obohatenie. Žalovaná posúdila, že argumentácia súdu prvej inštancie o nemožnosti určiť poškodených nemá oporu, keďže v trestnom konaní nebol nikto identifikovaný ako poškodený, a preto sa nemohli domáhať vrátenia plnenia ako náhrady škody. Ďalej žalovaná trvá na tom, že nárok je premlčaný. Vytýkala nesprávnosť právneho posúdenia premlčania súdom prvej inštancie, pretože premlčacia doba v civilnom konaní je odlišná od lehoty v trestnom konaní a žaloba bola podaná po uplynutí zákonných lehôt. Podľa jej názoru údaje o tom, kedy mala nastúpiť premlčacia doba, nie sú správne zohľadnené.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu vyjadrila a navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. K odvolaniu uviedla, že žalovanou opakovane uvádzané dôvody už vyvrátila, odvolanie považuje za nedôvodné a účelové. Argumentáciu žalovanej, že nebola v pozícii poškodeného v trestnom konaní a teda nemôže požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia, označila za nesprávnu, pretože nároky z bezdôvodného obohatenia nie sú podmienené postavením poškodeného alebo uplatnením nároku v trestnom konaní. Rozsah žalobného nároku považuje za presný, jasný a vychádza z rozsahu finančného prospechu získaného žalovanou podľa trestného konania. Poukazuje, že žalovaná nepreukázala, že by túto sumu vydala tretím osobám, preto je nárok úplne odôvodnený. Námietku premlčania považuje za neodôvodnenú, pretože sa o rozsahu obohatenia a jeho páchatelke dozvedela až po právoplatnom odsúdení žalovanej. K otázke aktívnej legitímácie uvádza, že predmetné bezdôvodné obohatenie vzniklo z nepoctivých zdrojov (quasi ex delicto) a podľa § 456 Občianskeho zákonníka sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získalo, a ak nie je možné identifikovať poškodených, musí sa vydať štátu. Žalobkyňa poukazuje, že osoby, ktorým žalovaná poskytovala služby, neboli v trestnom konaní označené za poškodených, a na úkor týchto osôb sa žalovaná neobohatila a právny dôvod vzniku predmetného bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej nevyplýva zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia quasi ex contractu. K vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej

došlo v dôsledku posúdenia jej konania, ktorým získala finančné prostriedky od tretích osôb do svojej dispozičnej sféry, ako protiprávneho konania (trestného činu) a z tohto dôvodu aj posúdenia takto získaných finančných prostriedkov ako získaných z nepoctivých zdrojov (bezdôvodné obohatenie quasi ex delicto). Ďalej žalobkyňa rozoberá argument žalovanej, že štát nemal postavenie poškodeného v trestnom konaní a preto nemohol uplatniť nárok na náhradu škody ani vydanie bezdôvodného obohatenia v civilnom konaní. Žalobkyňa zdôrazňuje, že nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia nie sú viazané na nároky na náhradu škody v trestnom konaní a nie je potrebné, aby pri uplatňovaní nároku boli uložené peňažné tresty (napr. trest prepadnutia veci). Poukazuje na rozdielny charakter týchto inštitútov – sankcie trestného práva sú odlišné od nárokov vyplývajúcich z občianskeho práva. K výške žalovaného nároku žalobkyňa uvádza, že suma 24 233,- eur vychádza z rozsahu finančného prospechu nadobudnutého trestnou činnosťou, ktorý bol v trestnom konaní jasne určený a táto suma bola ustálená v trestnom konaní. Žalobný návrh uvedený v žalobe, majúci základ v rozsahu získaného neoprávneného majetkového prospechu ustáleného v trestnom konaní, znel na presnú sumu, t. j. bol určitý, presný, jasný a vykonateľný. Žalovaná nepreukázala, že by časť alebo celý rozsah tejto sumy už vydala štátu alebo iným osobám. Ohľadom námietky premlčania žalobkyňa argumentuje, že platí dvojiročná subjektívna premlčacia doba začínajúca plynúť dňom, keď sa oprávnený dozvedel o bezdôvodnom obohatení, pričom poukázala na uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 8Co/2/2023-132 zo 06.06.2024, podľa ktorého „až právoplatnosťou rozhodnutia o vine žalovaného sa žalobca dozvedel o tom, kto sa na jeho úkor obohatil.“ Argumentovala, že štát v zastúpení prokuratúrou ako žalobca v civilnom konaní podľa § 93 ods. 1 písm. a) CSP nemôže predbežne posudzovať vinu, resp. skutočnosť, či niekto spáchal trestný čin a nadobudol tak majetkový prospech páchaním trestnej činnosti. O vine žalovanej bolo Okresným súdom Partizánske rozhodnuté trestným rozkazom č. k. 1T/3/2022 - 203 z 09.02.2022, právoplatným dňa 23.02.2022 a až týmto dňom bolo možné uplatniť nárok štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného protiprávnym konaním. V deň právoplatnosti trestného rozkazu sa prokurátor dozvedel, že žalovaná získala uvedený majetkový prospech páchaním trestnej činnosti. Žaloba bola na súde podaná dňa 22.12.2023. Objektívna premlčacia doba v danom prípade začína plynúť odo dňa dokonania trestného činu, t. j. od 30.06.2021 a táto je podľa názoru žalobkyne s poukazom na úmyselné bezdôvodné obohatenie 10-ročná (§ 107 ods. 2 OZ) a v čase podania predmetnej žaloby neuplynula.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu uviedla, že súd konštatuje nemožnosť presne zistiť osoby, na úkor ktorých malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu. Argumentovala, že je možné identifikovať okruh osôb, ktoré jej poskytli plnenie, a až ich vyjadrením možno jednoznačne posúdiť, či skutočne došlo k bezdôvodnému obohateniu. Poukázala na to, že v prípade, ak niekto poskytne dar, nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení, rovnako ani vtedy, ak plnenie bolo poskytnuté za určitým účelom alebo bez účelu, pričom osoba, ktorá plnenie poskytla, toto akceptovala. Žalovaná argumentovala, že žalobkyňa sa domáha plnenia, ktoré malo byť predmetom trestného konania, pričom záujem chránený štátom nepredpokladá podľa nej automaticky vznik bezdôvodného obohatenia voči konkrétnej fyzickej osobe. Vytykala, že až vyjadrením konkrétnej osoby bude možné vysloviť záver o bezdôvodnom obohatení. Poukázala tiež na nutnosť jasného preukázania vzťahu medzi prijatými platbami a údajnou trestnou činnosťou vrátane osoby, ktorá platby poskytla, účelu platieb a prípadnej súvislosti s podnikaním. Len samotný argument, že nepodala voči trestnému rozkazu opravný prostriedok, nemôže byť preukázaním vzniku a výšky bezdôvodného obohatenia v tomto konaní. Nepovažuje za pravdivé tvrdenie žalobkyne, že v danom prípade niet komu vydať bezdôvodné obohatenie, pretože z podanej žaloby nie je zrejmé, na úkor koho konkrétneho sa mala bezdôvodne obohatiť, kedy sa skutočne mala bezdôvodne obohatiť a o aké sumy.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k žalovanej namietaným skutočnostiam ohľadom možnosti zistenia subjektov, na ktorých úkor malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, povahy prijatých plnení (ktoré žalovaná označuje za dary) a neurčitosti uplatnenej sumy uviedla, že tieto už podrobne vysvetlila vo svojom vyjadrení k odvolaniu, ako aj v žalobe a vo vyjadrení k odporu žalovanej a že všetky namietané skutočnosti sa dostatočne prejednali v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie. Uviedla, že podľa § 193 CSP je súd v občianskoprávnom konaní rozhodnutím súdu v trestnoprávnom konaní viazaný, t. j. civilný súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ako aj rozsahom neoprávneného majetkového prospechu získaného trestnou činnosťou ustáleným v trestnom konaní a vyčísleným v skutkovej vete výroku trestného rozhodnutia. Poukázala na to, že žaloba bola podaná podľa § 93 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku v spojení s § 451

ods. 1 a § 456 Občianskeho zákonníka s riadnou aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne, pričom suma nároku vychádza z trestným súdom presne určeného rozsahu neoprávneného prospechu.

6. Žalobkyňa po predložení veci odvolaciu súdu doplnila svoje vyjadrenie a poukázala na aktuálnu judikatúru odvolacích súdov Slovenskej republiky, podľa ktorej je civilný súd viazaný rozsudkom trestného súdu, ktorý zistil, že žalovaná je páchatelkou trestného činu a získala neoprávnený majetkový prospech, ktorý tvorí bezdôvodné obohatenie. Tým je podľa žalobkyne určené, že žalovaná má povinnosť vydania sumy 24 233,- eur, ktorá bola právoplatne určená trestným rozkazom Okresného súdu v Partizánskom zo dňa 09.02.2022 (právoplatné odsúdenie 23.02.2022). Žalobkyňa argumentovala, že civilný súd musí rešpektovať, že trestný súd nielenže konštatoval spáchanie trestného činu, ale aj zistený rozsah neoprávneného majetkového prospechu. Poukázala pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 30.03.2023 č.k. 23Co/111/2022–117, ktoré potvrdzuje, že súd je viazaný týmito skutočnosťami aj z hľadiska výšky škody, resp. prospechu získaného páchatelom. Žalobkyňa zdôraznila, že námietka žalovanej o neexistencii trestného postihu majetku nemá právnu relevanciu, keďže nárok štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia nevzniká z momentu nadobudnutia finančných prostriedkov, ale až z právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia, ktoré ustanovuje právny dôvod vzniku nároku. Nedôvodnosť odvolania žalovanej je daná aj v časti námietky premlčania uplatňovaného nároku, kde na potvrdenie správnosti a zákonnosti rozsudku súdu poukázala na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Co/35/2023-158 zo dňa 18.12.2024. K naplneniu všetkých zákonných predpokladov pre vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka – podľa poslednej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, ktorou je neoprávnený majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov, došlo až vyslovením viny páchatel'a právoplatným rozhodnutím súdu v trestnom konaní, keď v danom prípade dňom 23.02.2022 a až týmto dňom bolo možné uplatniť nárok štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovanou protiprávnym konaním. Pred dňom právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní nebol štát aktívne vecne legitímovaným, keďže pred dňom právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní nebol úplne ustálený a žalobkyňa známy rozsah bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivých zdrojov - trestnou činnosťou a najmä ani skutočnosť, či pôjde vôbec o prospech získaný trestnou činnosťou.

7. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

8. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

9. V danej veci súd prvej inštancie zistený skutkový stav správne právne posúdil podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravujúceho majetkový prospech z nepoctivých zdrojov, kam sú ako typické zaraďované prípady, keď došlo k získaniu prospechu z trestnej činnosti (porovnaj R 26/1975) napríklad neoprávneným podnikaním, a to bez zreteľa na to, či došlo alebo nedošlo aj k odsúdeniu strany sporu v trestnom konaní, pretože to je otázka v danej súvislosti bez relevancie pre súkromné právo. V danej veci skutočnosť, že u žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, konkrétne k majetkovému prospechu získanému z nepoctivých zdrojov podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bola preukázaná právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu - trestným rozkazom Okresného súdu Partizánske, ktorým bola žalovaná uznaná vinnou zo spáchania trestného činu neoprávneného podnikania. Pre konanie v danej veci je rozhodujúci § 193 C.s.p., podľa ktorého je rozhodnutím tohto orgánu civilný súd viazaný. Súd rozhodujúci v civilnom sporovom konaní nemôže túto skutočnosť (získanie majetkového prospechu nepoctivým protiprávnym konaním) spochybňovať a nanovo dokazovať, samostatne skúmať správanie žalovanej a právne ho posudzovať, t.j. nemôže sa pustiť do otázky, či tu ide o trestný čin. Tu ho zaväzuje právoplatné rozhodnutie príslušného orgánu. Dôvod spočíva v tom, že trestný čin je vždy protiprávnym (nepoctivým) konaním aj z hľadiska občianskoprávneho. Ide tu o nespochybniteľný fakt, preto argumentácia žalovanej v smere, že nie je preukázané, že vôbec došlo k bezdôvodnému obohateniu, neobstojí. Právoplatným rozsudkom

v trestnej veci je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnený v civilnom sporovom konaní zistený čo do základu a je tak zistená aj pasívna legitímácia žalovanej odsúdenej v trestnom konaní (porovnaj R 47/1977). Žalovanou ďalšia namietaná skutočnosť, že ňou získaný prospech nebol postihnutý v trestnom konaní trestnou sankciou (nebol jej uložený žiaden majetkový trest), nemá žiadnu právnu relevanciu pre posúdenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

10. Zároveň súd prvej inštancie vec správne právne posúdil podľa § 456 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie upravuje osobitné originárne právo štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia, kde právnym dôvodom vzniku práva je sám zákon (nie právna skutočnosť na základe zákona, ako je to v prípade § 456 prvá veta Občianskeho zákonníka). Prijatím druhej vety § 456 sa zákonodarca snaží dôslednejšie dodržať princíp, že nie je sociálno-politicky žiaduce, aby sa určité osoby na úkor ostatných bezdôvodne obohacovali. Špecifickou je tá podmienka konštitúcie tohto osobitého zákonného práva štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia, podľa ktorej ten, na koho úkor bolo obohatenie získané, nie je známy. To pokrýva prípady, keď je síce zistené, že určitý subjekt bezdôvodné obohatenie získal, ale nie je známy ten, na koho úkor sa tak stalo, a jeho totožnosť nemožno zistiť. Musí ísť o objektívnu fakticitu nemožnosti zistenia tohto subjektu, napríklad v prípadoch hromadných nárokov väčšieho počtu oprávnených subjektov (napr. spotrebiteľov). Štát nie je teda pri výkone svojho práva podľa druhej vety § 456 zástupcom osoby oprávnenej podľa vety prvej: naopak štát koná vlastným menom, vykonáva vo svojom záujme svoje vlastné právo, hoci je mu priznané ako náhradníkovi. Na jeho úspešné uplatnenie musí však preukázať, že oprávneného podľa prvej vety, ktorého právo na vydanie bezdôvodného obohatenia doposiaľ trvá, nemožno vypátrať či zistiť jeho totožnosť. Uvedenú špecifickú podmienku sa podarilo žalobkyni v danej veci preukázať, pretože z predložených listinných dôkazov, z obžaloby Okresnej prokuratúry Partizánske, z trestného rozkazu Okresného súdu Partizánske nevyplýva totožnosť osôb, na úkor ktorých sa žalovaná obohatila, pričom je zrejmé, že ide o väčší počet oprávnených subjektov, keďže trestnú činnosť vykonávala žalovaná opakovane, sústavne po dobu takmer troch rokov. Žalovaná neoznačila, nepredložila ani nenavrholo vykonanie akéhokoľvek dôkazu, ktorý by preukázal jej tvrdenie, že je možné zistiť totožnosť osôb, na úkor ktorých tento prospech získala. Rovnako žalovaná nepreukázala, že by získala majetkový prospech v inom, menšom rozsahu, ako bol zistený súdom prvej inštancie z vykonaných dôkazov, t.j. z obžaloby a z trestného rozkazu. Odvolací súd preto nepovažuje uvedené odvolacie dôvody žalovanej za dôvodné.

11. Pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia stanoví Občiansky zákonník v ustanovení § 107 kombinované premlčanie doby, a to subjektívnu, ktorá je dvojročná, a objektívnu, ktorú nemožno prekročiť, hoci by ešte boli podmienky pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby, a ktorej dĺžka je určená rozdielne podľa charakteru získania neoprávneného majetkového prospechu. V prípade, že bol neoprávnený majetkový prospech získaný bez úmyselného konania, jej dĺžka je tri roky a ak bol taký prospech získaný úmyselne, určil Občiansky zákonník jej dĺžku v rozsahu desať rokov. Aj plynutie týchto lehôt je stanovené odlišne a aj ich plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Osobitne je upravený aj začiatok plynutia týchto premlčacích dôb. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný neoprávnený majetkový prospech a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto prospechu na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr. Naproti tomu, plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o neoprávnenom majetkovom prospechu získanom na jeho úkor; v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď k neoprávnenému majetkovému prospechu došlo (R 1/1979).

12. K námietke žalovanej týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia otázky premlčania súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že súhlasí s názorom žalobkyne uvedeným v jej vyjadrení k odvolaniu žalovanej, ktorý názor žalobca prezentoval už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie (vo vyjadrení k odporu), že v danom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, v ktorom prípade sa v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Trestný čin, z ktorého spáchania bola žalovaná uznaná vinnou, a to prečin neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona, je totiž úmyselným trestným činom. Na spáchanie trestného činu neoprávneného podnikania sa z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje úmyselné zavinenie. Ako už bolo vyššie uvedené, súd v civilnom súdnom konaní je viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin, čo predpokladá aj viazanosť civilného súdu rozhodnutím trestného súdu o naplnení znakov subjektívnej

stránky trestného činu, t.j. v danom prípade zisteným úmyselným zavinením. Zo skutkovej vety trestného rozkazu vyplýva, že žalovaná získala prospech nepoctivým spôsobom v období od 08.10.2018 do 30.06.2021, potom bol nárok žalobou podanou dňa 22.12.2023 uplatnený včas v rámci 10-ročnej premlčacej lehoty. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu lehotu, odvolací súd súhlasí s jej právnym posúdením ako vykonal súd prvej inštancie podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak pokiaľ ide o jej dĺžku, ako aj pokiaľ ide o počiatok jej plynutia. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný neoprávnený majetkový prospech a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto prospechu na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr. Odvolací súd preto súhlasí s názorom žalobkyne, že vedomosť o bezdôvodnom obohatení, o jeho charaktere (nepoctivé zdroje) a o celom rozsahu získaného majetkového prospechu, ako aj o tom, že nie sú známe osoby, na úkor ktorých bolo bezdôvodné obohatenie získané, získala až právoplatnosťou trestného rozkazu, ktorým bola žalovaná uznaná vinnou zo spáchania trestného činu neoprávneného podnikania. Voči uvedenému právnemu posúdeniu žalovaná v odvolaní nenamietala konkrétne dôvody nesprávnosti a ani neponúkla prípadné iné vlastné právne posúdenie tejto otázky.

13. Žalobkyňou uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

14. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

15. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je o výroku vecne správne.

16. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Zo spisu však nevyplývajú žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalobkyne v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).